

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 7Vyd/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324203259
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2025:8324203259.3

Uznesenie

Okresný súd Humenné v právnej veci navrhovateľky : A. B. C., D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/X, XXX XX F., zast. JUDr. Margitou Medveczkou, advokátkou so sídlom Drotárska cesta 68, 811 02 Bratislava, proti odporcom: 1. G. E., 2. H. E., odporcovia 1. a 2. zastúpení správcom: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková 3555/36, IČO: 17 335 345, 3. Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, 4. Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková 3555/36, IČO: 17 335 345, v konaní o potvrdení vydržania, takto

rozhodol:

Súd návrh na začatie konania o potvrdení vydržania z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka dňa XX.XX.XXXX podala na tunajšom súde návrh na začatie o potvrdení vydržania ktorým žiadala, aby súd rozhodol o tom, že nehnuteľnosti vedené katastrálnym odborom I. J. B., pre katastrálne územie K., Obec K., Okres B.: na liste vlastníctva č. XXX, parcela registra „L.“ č. XXX orná pôda o výmere XX XXX m², č. XXX orná pôda o výmere XX XXX m², č. XXX orná pôda o výmere XX XXX m², č. XXX orná pôda o výmere X XXX m², č. XXX trvalý trávny porast o výmere X XXX m², č. XXX trvalý trávny porast o výmere X XXX m², č. XXX trvalý trávny porast o výmere X XXX m², č. XXX orná pôda o výmere X XXX m², č. XXX trvalý trávny porast o výmere XX XXX m², a to pod poradovým číslom XX v podiele 270/5400 a pod poradovým číslom XX v podiele 270/5400 nadobudla vydržaním.

Pôvodné konanie vedené pod sp. zn. 7Vyd/2/2021

2. Podanie návrhu odôvodnila navrhovateľka tým, že osoby zapísané na LV č. XXX, k. ú. K., pod poradovým č. XX a č. XX sú jej prastarí rodičia G. E. (1888 - 1969) a H. E., D. M. (1891 - 1963), ktorí predmetné nehnuteľnosti nadobudli v roku 1938 a 13.10.1943 ich darovali svojmu synovi - starému otcovi navrhovateľky G. E. (1914 - 1995). Od uvedeného dátumu tieto nehnuteľnosti v uvádzaných podieloch užíval v dobrej viere starý otec navrhovateľky ako svoje vlastné. Po smrti starého otca všetky jeho nehnuteľnosti zdedili jeho synovia - N. A. E. (nar. XX.XX.XXXX) a G. E. (nar. XX.XX.XXXX), ktorí previedli vlastnícke právo ku všetkým ich nehnuteľnostiam v k. ú. K. na navrhovateľku. Táto až v súčasnosti, po kontrole jej vlastníckych práv, zistila, že v katastri nehnuteľnosti nie je zapísaná ako vlastníčka vyššie označených nehnuteľností v uvádzaných podieloch, ale sú tam, zapísaní jej prastarí rodičia, čo nezodpovedá skutkovému stavu. O tejto skutočnosti nemali vedomosť ani jej právni predchodcovia. Predmetné nehnuteľnosti jej právni predchodcovia, teraz ona, užívali v dobrej viere ako svoje vlastné s dobromyseľným presvedčením, že navrhovateľka je ich vlastníčkou. Navrhovateľka zároveň uviedla, že pod poradovým č. XX na LV č. XXX, k. ú. K. je vedená ako podielová spoluvlastníčka, pričom ide o vlastníctvo, ktoré jej otec a strýko nadobudli po inom právnom predchodcovi a nesúvisí s podielmi po jej prastarých rodičoch, ktorých sa týka tento návrh. Poukázala na to, že keďže ako vlastníci podielov pod XX a XX na LV č. XXX, k. ú. K., sú naďalej vedení jej prastarí rodičia, neboli predmetné nehnuteľnosti zahrnuté do dedičského konania po jej starom otcovi a následne nemohli byť ani súčasťou zmlúv, ktorými ona od otca a od strýka nadobudla vlastníctvo. K vydržaniu vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam

došlo podľa navrhovateľky dňa 13.10.1953. Vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam nebolo nikým rušené. Považuje sa za vlastníčku týchto nehnuteľností, ktoré má v skutočnej držbe a užíva ich ako vlastníčka.

K návrhu neboli pripojené žiadne listinné doklady.

3. Uznesením č.k. 7Vyd/2/2021-8 zo dňa 08.12.2021 tunajší súd návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietol.

Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. zákona č. č. 161/2015 Z. z. - Civilný mimosporový poriadok (CMP) - § 359a, § 359c, § 359 ods. 1, 2, § 359e ods. 1, 2, 3, § 359f ods. 3 a § 134 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že k návrhu neboli pripojené žiadne listinné doklady. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pre vydržanie ako originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva musia byť po celú vydržaciú dobu splnené tieto predpoklady: 1. spôsobilý subjekt, 2. spôsobilý predmet držby, 3. dobrá viera (dobromyseľnosť) vydržateľa, 4. oprávnená držba po zákonom stanovenú dobu a 5. uplynutie vydržacej doby.

Uviedol, že pre posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, sa nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa, ale dobromyseľnosť musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t. j., či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Dobromyseľnosť držby treba skúmať s ohľadom na skutočnosť, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že navrhovateľka neosvedčila nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním, a teda nepreukázala skutočnosť, z ktorých vyplýva, že splnila predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Neosvedčila, že splnila hmotnoprávne podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním.

Konštatoval, že v konaní nie je sporné, že prastarí rodičia navrhovateľky sú zapísaní ako vlastníci predmetných nehnuteľností. Podľa tvrdenia navrhovateľky tieto nehnuteľnosti boli v roku 1943 darované jej starému otcovi, ktorý ich užíval až do svojej smrti v roku 1995. Následne v rámci dedičského konania po starom otcovi všetky nehnuteľnosti, ktoré mu patrili, zdedili jeho synovia (otec a strýko navrhovateľky), ktorí ich následne, kúpnyimi zmluvami z roku 2020 a 2021, previedli na navrhovateľku. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľka nepreukázala spôsob uchopenia sa držby predmetných nehnuteľností, titul držby pred rokom 2020 a tiež dátum, od ktorého v dobrej viere predmetné nehnuteľnosti užíva. Nepreukázala ani oprávnenú držbu po dobu stanovenú zákonom, nakoľko ako tvrdí, až v roku 2020 a 2021 nadobudla na základe kúpnych zmlúv nehnuteľnosti v k. ú. K. od svojho otca a strýka, teda mala vedomosť o tom, že tieto nehnuteľnosti jej nepatria. Žiadnym spôsobom neosvedčila reálne užívanie týchto nehnuteľností pred rokom 2020.

Zároveň poukázal na to, že konaním o potvrdení vydržania nie je možné obchádzať dedičské konanie. Návrh neobsahuje všetkých účastníkov konania, ktorých účasti je taxatívne (kogentne) vymedzené zákonom (§ 359c ods. 2, § 7 ods. 1, 2 CMP). Vzhľadom na vyššie uvedené teda prvoinštančný súd dospel k záveru, že navrhovateľka nespĺňa hmotnoprávne podmienky pre potvrdenie jej vlastníctva vydržaním, ani v rovine tvrdení a zároveň ani v rovine dôkazov, preto návrh na potvrdenie vlastníckeho práva vydržaním zamietol podľa § 359e ods. 2, 3 CMP v nadväznosti na § 359f ods. 1 CMP.

4. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie navrhovateľka. Uviedla, že ako prílohu svojho návrhu nemohla priložiť zmluvu z roku 1943, keďže ňou nedisponuje. Zároveň opätovne vyhlásila, že sa napriek absencii tejto písomnosti, považuje za dobromyseľnú vlastníčku predmetných nehnuteľností, ktoré pred ňou dobromyseľne vlastnil jej otec so strýkom a pred nimi jej starý otec. Poukázala na to, že hlavným účelom inštitútu vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym. Vyjadрила nesúhlas s akýmkoľvek spochybňovaním dodržania podmienky oprávnenej držby predmetných nehnuteľností po dobu 10 rokov, nakoľko podľa § 134 ods. 1 OZ sa do tejto doby započítava aj doba, ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca. Jej právni predchodcovia mali predmetné nehnuteľnosti v skutočnej držbe od roku 1943 a v roku 1953 uplynula doba 10 rokov a v dobromyseľnej držbe od roku 1943 neboli nikým rušení.

Navrhovateľka vyjadrila nesúhlas s konštatovaním súdu prvej inštancie, že nespĺnila podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva ani v rovine tvrdenia, ani v rovine dôkazov. Má za to, že dostatočne a jasne ozrejmla jej dobromyseľnú držbu. Uvedené nehnuteľnosti jej právni predchodcovia mali v dobromyseľnej držbe od 13.10.1943, kedy jej prastarí rodičia darovali nehnuteľnosti jej starému otcovi, pričom 10-ročná doba vydržania uplynula už 13.10.1953 a ako už uviedla, nedisponuje darovacou zmluvou z roku 1943, preto ju ani nemohla predložiť. Zároveň uviedla, že ona sa za vlastníčku predmetných nehnuteľností v uvádzaných podieloch považuje od 02.09.2020. Podotkla, že predmetné nehnuteľnosti nemá aktuálne zapísané na liste vlastníctva z dôvodu, že nedošlo k ich prevodu z jej prastarých rodičov na starého otca a nebolo možné, aby následne boli súčasťou dedičského konania po starom otcovi a nemohli byť ani súčasťou zmlúv, ktorými na ňu otec a strýko previedli vlastnícke právo všetkých nimi vlastnených nehnuteľností v katastrálnom území K..

5. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 9Co/9/2022-26 zo dňa 20.10.2022 potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka odvodzovala oprávnenosť svojej držby k predmetným nehnuteľnostiam darovacou zmluvou uzavretou v r. 1943 jej právnymi predchodcami. Pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním vo vzťahu k nehnuteľnosti nepostačuje len jej držba minimálne po zákonom stanovenú dobu, ale musí ísť o držbu oprávnenú. Oprávnená držba znamená, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí. To sa však, ako už bolo uvedené, neposudzuje podľa jeho subjektívneho presvedčenia, ale dobromyseľnosť navrhovateľky sa musí posudzovať z objektívneho hľadiska. O dobromyseľnosť ide vtedy, ak držiteľ drží vec v omyle, že mu patrí a navyše musí ísť o ospravedlniteľný omyl, t.j. taký, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť skutkový alebo právny. Neznalosť jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona neospravedľňuje. Pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalnej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedlniteľný. Tieto závery vyplývajú už z ustálenej súdnej praxe (napr. rozhodnutie NS SR 3Cdo 97/09, 4Cdo 283/09, 5Cdo 30/10, 3MCdo 7/10, 3MCdo 8/10, 6MCdo 5/10, 5Cdo 210/19, 4Cdo 361/12, publikované pod č. 74). Poukázať možno aj na ďalšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4Cdo 283/2009, ktorým dovolací súd uzavrel, že dobromyseľným držiteľom nehnuteľnosti nemôže byť ten, kto vstúpil do jej držby za účinnosti terajšieho Občianskeho zákonníka v znení do 31.12.1991 na základe písomnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá však nebola registrovaná štátnym notárstvom v zmysle zákona č. 95/1963 Zb. o štátnom notárstve. K podobnému záveru dospel Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí 3Cdo 147/2016 pri riešení vzniku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním na základe písomnej zmluvy uzatvorenej po 1.1.1992, na základe ktorej však nebol povolený vklad do katastra nehnuteľnosti a preto dovolací súd aj v tejto veci poukázal na nedostatok dobrej viery subjektu vykonávajúceho toto právo.

S poukazom na vyššie citované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, odvolací súd poukázalo na to, že aj keď navrhovateľka nešpecifikovala, či darovacia zmluva z roku 1943 mala byť písomná, nepochybne uviedla, že touto zmluvou nedisponuje. Pokiaľ by aj pripustil, že sa malo jednať o písomnú zmluvu, táto mala byť nepochybne zapísaná do pozemkovej knihy, keďže platil tzv. intabulačný princíp a v rozhodnom období (r. 1943) bolo všeobecne známe, že vlastníctvo sa nadobúdalo až zápisom do pozemkovej knihy, nie uzavretím zmluvy, preto, ako už bolo konštatované, aj keď právni predchodcovia mohli mať subjektívny pocit, že im nehnuteľnosť patrí, nemôže to zakladať podklad pre vydržanie a ich držbu nemožno považovať za oprávnenú.

Uviedol, že navrhovateľka tvrdila, že vždy bola v presvedčení, že jej vec patrí, resp., že patrí jej právnym predchodcom, s čím ale nemožno súhlasiť s ohľadom na skutočnosť, že ani ona, ani jej právni predchodcovia (starý otec, resp. otec a strýko) neboli nikdy zapísaní ako vlastníci týchto nehnuteľností a ako už odvolací súd konštatoval, nejednalo sa o výlučné vlastníctvo, ale o podielové spoluvlastníctvo, v rámci ktorého nemožno konštatovať, že mi patrí celá vec, resp., že im patrí nejaká vyčlenená časť z podielového spoluvlastníctva, pokiaľ nedošlo k jeho vyporiadaniu.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote dovolanie. Dovolanie podala z dôvodov podľa § 420, písm. f) CSP, s tým, že sa nestotožňuje s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9Co/9/2022-26, má za to, že jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súčasne podala dovolanie podľa § 421 ods.1, písm. c) CSP, s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rámci rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je rozhodovaná rozdielne. Právnou otázkou, ktorá je dovolacím súdom vykladaná rozdielne je to, či môže byť držiteľ dobromyseľný, ak vstúpil do držby za účinnosti terajšieho Občianskeho zákona v znení od 31.12.1991 na základe písomnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktoré však nebola registrovaná štátnym notárstvom v zmysle zákona č. 95/1963 Zb o štátnom notárstve. Odvolací súd tu zaujal stanovisko, že takýto držiteľ automaticky nemôže byť dobromyseľný, a to z dôvodu, že vychádza z právneho omylu, pričom omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalnej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedliteľný.

V rámci dovolacích dôvodov podľa § 420, písm. f) CSP namietala, že súd zamietol návrh na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu. Konanie o potvrdení vydržaní sa primárne spravuje ustanoveniami § 359a a nasl. Civilného mimosporového poriadku („MP“), do ktorého je predmetné konanie o vydržaní včlenené a obsahuje pravidlá, ktoré sa na takéto konania vzťahujú. V súvislosti s predmetným konaním ide predovšetkým o § 35 CMP podľa ktorého: „Súd je povinný zistiť skutočný stav veci“, a o § 36 CMP, podľa ktorého: „Súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.“ Napriek vyššie citovaným ustanoveniam, súd nevykonal žiadne dokazovanie, nezistil skutočný ale skutkový stav veci (aj ten nesprávne a nedostatočne), pričom aj pri ňom sa obmedzil len na striktné posúdenie tvrdení navrhovateľky bez vykonania akéhokoľvek dôkazu. Súd za účelom zistenia skutočného stavu mal navrhovateľku vyzvať, aby predložila dôkazy na podporu svojich tvrdení. Týmito dôkazmi mala byť napríklad kúpna alebo iná zmluva, čestné prehlásenia otca a strýka poprípade iných svedkov, vyjadrenie spoluvlastníkov, výsluch svedkov, poprípade súd mal navrhovateľku vyzvať na predloženie iných listinných dôkazov, ktoré považoval za potrebné, aby náležite zistil skutočný stav veci. Namiesto toho súd zaujal prísne formalistický prístup, kedy bez akejkolvek snahy, výzvy alebo poučenia, striktné zamietol podaný návrh, bez toho aby umožnil navrhovateľke v dodatočnej lehote predložiť dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností, ktoré mal súd za nepreukázané. Súd, napriek tomu, že navrhovateľka nemá právnické vzdelanie ani nebola v konaní zastúpená žiadnym právnikom či advokátom, jednal s ňou ako s osobou, ktorá toto vzdelanie má, a neposkytol jej žiadne poučenia, neinformoval ju o jej povinnostiach v konaní, ani jej nedal žiadnu možnosť na doplnenie svojho návrhu, doplnenie dôkazov, doplnenie návrhov na dokazovanie a bez všetkého podaný návrh bez náležitého zistenia skutočného stavu veci zamietol. Súd si tak nespĺnil svoje základné povinnosti, a to zistiť skutočný nie skutkový stav veci a vykonať dôkazy potrebné pre spravodlivé rozhodnutie. Tým súd odobral navrhovateľke jej procesné práva, a táto nedostala primeranú šancu preukázať tvrdenia, ktoré prezentovala vo svojom návrhu.

Uvedený nedostatočne zistený stav veci následne prevzal do svojho rozhodnutia aj krajský súd, ktorý sa s takto nedostatočne zisteným stavom stotožnil. Poukázala na to, že prvoinštančný súd nevykonal ani jeden dôkaz, hoci mu to zákon v § 36 CMP iniciatívne prikazuje. Ona hoci vo svojom návrhu označila osoby oprávnenej držbe, tiež označila právne úkony, ktorými malo dochádzať k prevodu podielov, a tiež uviedla, dátum začatia plynutia držby a opísala rozhodujúce skutočnosti, nemala už ďalšiu možnosť predložiť súdu dôkazy na podporu svojich tvrdení, lebo okresný súd bez všetkého návrh zamietol. Zamietnutie návrhu v nadväznosti na nevykonanie akéhokoľvek dôkazu alebo aspoň výzvy na predloženie dôkazu sa javí ako arbitrárne rozhodnutie súdu.

7. Najvyšší súd SR uznesením č.k. 7Cdo/54/2023-65 zo dňa 30.10.2024 zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/9/2022-26 a aj uznesenie Okresného súdu Humenné č.k. 7VyD/2/2021-8 a vec rátil Okresnému súdu Humenné na ďalšie konanie.

V odôvodnení rozhodnutia dovolací súd uviedol, že v danom prípade išlo o neúplné podanie, pretože neobsahovalo označenie dôkazov ani pripojené listinné dôkazy. Preskúmaním obsahu spisu súd zistil, že navrhovateľka na podporu svojich tvrdení v návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania neoznačila žiadne dôkazy. Súd prvej inštancie vyzval navrhovateľku iba na zaplatenie súdneho poplatku z návrhu a priamo, bez ďalšieho poučenia o právach a povinnostiach v zmysle § 160 CSP návrh navrhovateľky zamietol.

Uviedol, že dovolací súd v tomto prípade nehodnotí hmotnoprávnu stránku veci, ktorá zodpovedá zisťovaniu „skutkového stavu“ spôsobom určeným pre sporové a ktoré hmotnoprávne posúdenie na danú vec by bolo možné považovať za vecne správne, pokiaľ by samotné konanie nebolo zaťažené procesnou vadou. Ide o absenciu poučovacej povinnosti vo vzťahu k navrhovateľke a s tým súvisiace porušenie povinnosti zistiť skutočný stav veci (§ 35 CMP). Súd prvej inštancie zisťoval skutkový stav veci a nie skutočný stav. Ustanovenie § § 359e, ods. 1 druhá veta CMP je nevyhnutné vykladať v spojení s ustanovením § 359d ods.2 CMP tak, že v návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania podľa § 359d ods.2 CMP musia byť označené dôkazy, z ktorými navrhovateľka osvedčí tvrdené skutočnosti.

Poučovacia povinnosť súdu v prípade konania o potvrdení vydržania podľa § 359a a nasl. Civilného mimosporového poriadku má ťažiskový charakter. S ohľadom na zásadu súčinnosti súdu s účastníkmi konania podľa čl. 6 CMP súd musí účastníkov poučiť aj o okruhu účastníkov konania v zmysle § 359c ods.2 CMP.

Po vrátení veci na Okresný súd Humenné, vec bola zapísaná pod novú spisovú značku 7Vyd/3/2024.

8. Riadiac sa pokynmi dovolacieho súdu prvoinštančný súd navrhovateľku uznesením č.k. 7Vyd/3/2024-78 zo dňa 16.01.2025 v spojení s uznesením č.k. 7Vyd/3/2024-88 zo dňa 06.02.2025 vyzval na doplnenie návrhu na začatie konania a to označenie dôkazov na preukázanie skutočností z ktorých vyplýva, že splnila predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním a zároveň ju poučil, že podľa § 359c ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), je účastníkom konania o potvrdení vydržania:

- a) navrhovateľ,
- b) ten, kto má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo vecné právo k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka,
- c) správca lesného pozemku a
- d) Slovenský pozemkový fond.

9. Navrhovateľka v súdom uloženej lehote predložila súdu písomné vyjadrenie zo dňa 17.03.2025 a predložila listinné dôkazy na potvrdenie skutkových okolností uvedených v tomto podaní.

Uviedla, že podmienkami vydržania je teda oprávnená držba po celú vydržaciú dobu a nepretržitosť tejto držby s tým, že do doby nepretržitej držby sa započítava aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca oprávneného držiteľa. V tejto veci je nesporné, že ona je oprávnenou držiteľkou predmetných nehnuteľností, a to na základe právneho titulu Darovacej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX, kedy bola nehnuteľnosť darovaná jej prastarými rodičmi jej starým rodičom. Je pravdou, že táto darovacia zmluva sa nezachovala, ale je nesporné, že existovala a to na základe týchto dôkazov :

- a) Rozsudok Okresného súdu v Humennom č. k. 8C 1142/86 zo dňa 04.03.1987 v odôvodnení – v prvom odseku – sa na túto darováciu zmluvu odvoláva, a všetci účastníci konania, ktorí mohli byť týmito právami dotknutí, toto vlastnícke právo starých rodičov bez výhrad uznali.
- b) Čestné prehlásenie otca navrhovateľky N. A. E., ktorý overil okolnosti nadobudnutia nehnuteľnosti, osvetlil dôvody, pre ktoré nebola Darovacia zmluva zapísaná do pozemkovej knihy, ako aj oprávnenú držbu svoju a celej svojej rodiny ako aj skutočnosť, že svoj majetok daroval navrhovateľke, vrátane predmetných nehnuteľností.
- c) Čestné prehlásenie strýka navrhovateľky G. E., ktorý overil oprávnenú nepretržitú držbu celej svojej rodiny ako aj skutočnosť, že svoj majetok daroval navrhovateľke, vrátane predmetných nehnuteľností.
- d) Čestné prehlásenie pána B. A., suseda a obyvateľa obce K., ktorý potvrdil oprávnenú nepretržitú držbu rodiny navrhovateľky ako aj skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti boli darované navrhovateľke.
- e) Čestné prehlásenie pani M. E., susedy a obyvateľky obce K., ktorá potvrdila oprávnenú nepretržitú držbu rodiny navrhovateľky ako aj skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti boli darované navrhovateľke.

Uviedla, že je teda nesporné, že je vôľou a úmyslom oboch jej právnych predchodcov, aby vlastnícke práva k nehnuteľnostiam vydržaním nadobudla navrhovateľka, postúpiť tieto práva je možné, zákonodarca započítava dobu užívania právneho predchodcu do jej doby oprávnenej nepretržitej držby.

Zároveň, ako dôkaz, že ona a jej rodina užíva predmetné nehnuteľnosti (vo výmere podielu, ktorý starým rodičom navrhovateľky patrí) priložila fotografiu z google maps, a to z dôvodu, aby si ich súd mohol overiť na mape - na fotke je zachytená jedna z parciel, ktorá sa nachádza pri hlavnej ceste oproti cintorínu. Na fotke je ich plot, ich bránička na parcelu, ktorá vedie na parcelu, ktorú dostali jej predkovia od prastarých rodičov a ona a jej rodinu ju užíva ako vlastnú. Jej právni predchodcovia z dôvodov druhej svetovej vojny, vážnej choroby a úmrtia dieťaťa, riešenie ochrany života a svojej rodiny v danej dobe nedotiahli zápis do pozemkovej knihy, ale je nesporné, že spĺňali podmienky, požadované pre zápis vlastníckeho práva. Tzv. Intabulačný princíp nadobudnutia vlastníctva poznal výnimky, z predloženej dobovej právnej literatúry je zrejmé, že ak by neprišla II. svetová vojna a následné smutné udalosti v rodine – choroba a úmrtie dieťaťa, podľa vtedy platného práva by zápis vlastníckych práv v prospech právnych predchodcov navrhovateľky bol zrealizovaný.

Poukázala, že rozsudok Okresného súdu v Humennom, predložený ako dôkaz č. 1 v tomto konaní potvrdzuje, že ani v roku 1987 nik z účastníkov sporu nenamietal ich vlastnícke právo. Následne – teda aj v období, kedy ona a jej právni predchodcovia nadobudli vlastnícke právo vydržaním, platil zák. č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník. Podľa tohto právneho predpisu o oprávnenej držbe platili tieto ustanovenia: § 145 : (1) Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. (2) V pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Na podporu svojich tvrdení uviedla dva judikáty z obdobia platnosti predchádzajúceho Občianskeho zákonníka, ktoré sa týkali vydržania podľa zák. č. 141/1950 Zb.

R 65/1972 (s. 241, ods. 3, 4, 5) Podľa práva platného do 31. decembra 1950 bola na Slovensku vydržacia doba 32 rokov a v českých krajoch 30 rokov. Zákon č. 141/1950 Zb., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 1951, ustanovil na vydržanie vlastníctva nehnuteľnosti dobu 10 rokov, pričom pre vydržanie, ktorého doba začala plynúť pred týmto dátumom, platilo, že sa skončí uplynutím pôvodnej lehoty, najneskôr však do 31. decembra 1960 (§ 566 zákona č. 141/1950 Zb.). Vydržanie bolo do 31. decembra 1950, s výnimkou vydržania medzi manželmi, a od 1. januára 1951 do 31. marca 1964, s výnimkou nescudziteľných vecí, ktoré boli v socialistickom vlastníctve, prípustné voči každému. Vyžadovala sa dobromyseľná a nepretržitá držba, pričom za dobromyseľného sa držiteľ považoval vtedy, keď so zreteľom na všetky okolnosti mohol byť presvedčený o tom, že mu vec patrí. Právo platné na území Slovenska do 31. decembra 1950 vyžadovalo dobromyseľnosť pri nastúpení do držby, kým podľa zákona č. 141/1950 Zb. bola potrebná počas celého plynutia vydržacej doby.

Z IV (s. 163, ods. 2) Podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti určoval Občiansky zákonník z roku 1950 v ustanoveniach § 115, § 116 ods. 1 v spojení s § 145. Vlastnícke právo vydržaním mohol nadobudnúť ten, kto oprávnene držal nehnuteľnú vec po dobu 10 rokov; vydržanie bolo vylúčené iba medzi manželmi a pri nescudziteľných veciach, ktoré boli v socialistickom vlastníctve a boli určené na to, aby ich tieto organizácie trvale užívali. Oprávneným držiteľom bol ten, kto bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí; v pochybnostiach sa predpokladalo, že držba je oprávnená.

V ďalšom uviedla, že je pravdou, že prijatím Občianskeho zákonníka v roku 1964 bol inštitút vydržania z právneho poriadku dočasne vypustený, ale to neznamená, že takto získané práva zanikli. Poukázala rozsudok NS SR sp. zn. 3 Cdo 117/94 z 28.2.1995 : Odovzdanie poľnohospodárskych pozemkov do užívania JRD, neprerušuje plynutie vydržacej lehoty (§ 18 ods. 3 zák. SNR č. 293/1992 Zb.). Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje.

Uviedla, že je nesporné, že nehnuteľnosti užíva ona a jej právni predchodcovia od roku 1943 nepretržite, v domnení, že sú darom od prastarých rodičov. Držba nebola nikdy prerušená alebo nejakým spôsobom

namietaná ako nezákonná alebo nedobromyseľná. Dôvodom tohto návrhu je preto snaha o uvedenie stavu faktického do súladu so stavom právnym.

Ako uvádza Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018: „Pri poskytovaní súdnej ochrany v súvislosti s nadobúdaním vlastníckeho práva vydržaním treba za podstatu a zmysel základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru považovať taký výklad § 134 Občianskeho zákonníka, ktorý podporuje zákonnú intenciu uviesť do súladu dlhodobý faktický stav nepretržitej držby oprávneným držiteľom (ktorý je po stanovenú dobu objektívne presvedčený o svojom domnelom vlastníckom práve) so stavom vlastníckym. A contrario, výklad, ktorý túto možnosť vylučuje, resp. ju obmedzuje podstatným spôsobom, nemôže byť považovaný za ústavne konformný. Pri poskytovaní súdnej ochrany v súvislosti s nadobúdaním vlastníckeho práva vydržaním treba za podstatu a zmysel základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru považovať taký výklad § 134 Občianskeho zákonníka, ktorý podporuje zákonnú intenciu uviesť do súladu dlhodobý faktický stav nepretržitej držby oprávneným držiteľom (ktorý je po stanovenú dobu objektívne presvedčený o svojom domnelom vlastníckom práve) so stavom vlastníckym. A contrario, výklad, ktorý túto možnosť vylučuje, resp. ju obmedzuje podstatným spôsobom, nemôže byť považovaný za ústavne konformný.“

Ona nemá písomné vyhotovenie darovacej zmluvy, ale vie preukázať, že viacerí svedkovia, žijúci v danej dobe darovanie podľa tejto zmluvy bez výhrad uznávajú. Napokon, ako vyplýva z Rozsudku Veľkého senátu NS SR 1VCdo/1/2024 zo dňa 13.05.2024 : Právny titul je len jedným z dôkazov, preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo (...)

Ona a jej právni predchodcovia mali predmetné nehnuteľnosti v nepretržitej oprávnenej držbe titulom daru od prastarých rodičov, užívali ich ako svoje vlastné a v tejto držbe konali poctivo. Navyše stav, ktorý chceme dosiahnuť vydaním potvrdenia o vydržaní, teda preukázaním, že sme oprávnené a dobromyseľne užívali predmetné nehnuteľnosti, sa dá dosiahnuť len využitím tohto konania o potvrdenie vydržania.

Poukázala, že tento inštitút a toto konanie v žiadnom prípade nenahrádza a ani nemôže nahrádzať dedičské konanie a to z jednoduchého dôvodu : jej prastarí rodičia darovali predmetné nehnuteľnosti starým rodičom navrhovateľky počas svojho života, za účelom osamostatnenia od rodičov a založenia si vlastnej domácnosti a rodiny, k obžive ktorej bol potrebný nielen pozemok, na ktorom bol postavený dom, ale aj polia, ktoré obrábali za účelom dopestovania si potravy, pasenia dobytká a pod. Tieto skutočnosti všetci v tom čase žijúci príbuzní uznali bez výhrad. Vedeli totiž, že každý zo súrodencov starých rodičov dostal svoje nehnuteľnosti, svoj podiel na dedičstve, ako napr. najstaršia dcéra pri odchode do Kanady. Inicovať v tejto chvíli dedičské konanie po prastarých rodičoch navrhovateľky by bolo viac ako nespravodlivé – prastarí rodičia mali 7 detí, je starý otec bol len jedným z nich, druhý v poradí a on dostal svoj podiel Darovacou zmluvou z roku 1943. Každé z ostatných detí dostalo svoj podiel, a ak by ona teraz iniciovala obnovu dedičského konania, musela by sa bez právneho dôvodu deliť o svoj dedičský podiel s potomkami ostatných súrodencov, ktorí žijú v Kanade, alebo po Slovensku. Títo príbuzní neboli v čase uzatvorenia Darovacej zmluvy na svete a preto nemali o nej ani žiadne informácie, a ani ich nemuseli mať, pretože každý z potomkov svoj podiel dostal, neboli medzi nimi spory ani nároky. Nie je teda dôvod na obnovu dedičského konania, v ktorom by ona dostala len 1/7 podielu, ktorý jej podľa dohody právnych predchodcov patrí celý. Všetci žijúci pamätníci predmetné darovanie a vlastnícke práva k nehnuteľnosti uznali bez výhrad, ale ich potomkovia o tom vedieť nemusia a pravdepodobne ani nevedia. Bolo by preto nespravodlivé a v rozpore s dobrými mravmi obnovovať dedičské konanie a deliť dar, ktorý predmetom dedičstva nebol. Svojim návrhom v žiadnom prípade neobchádza dedičské konanie, ale preukazuje splnenie podmienok vydržania, aby súd mohol v tomto konaní vydať potvrdenie o vydržaní predmetných nehnuteľností v jej prospech.

10. Podľa § 359a zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“, konaním o potvrdení vydržania je konanie o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo konanie o vydržaní práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

Podľa § 359c ods. 2 CMP, účastníkom konania je: a) navrhovateľ, b) ten, kto má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo vecné právo k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka, c) správca lesného pozemku a d) Slovenský pozemkový fond.

Podľa § 359d ods. 1 CMP, konanie o potvrdení vydržania sa začína len na návrh.

Podľa § 359d ods. 2 CMP, návrh na začatie konania o potvrdení vydržania musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podania opísanie skutočností, z ktorých vyplýva, že navrhovateľ splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, označenie nehnuteľnosti podľa údajov z katastra nehnuteľností a označenie dňa, keď navrhovateľ nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Skutočnosti podľa prvej vety musí navrhovateľ osvedčiť.

Podľa § 359e ods. 1 CMP, ak sa návrh na začatie konania o potvrdení vydržania neodmietne podľa § 8 ods. 1, súd preskúma, či navrhovateľ osvedčil, že nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním. Súd môže sám vykonať potrebné šetrenia na overenie správnosti tvrdení navrhovateľa alebo môže vyzvať navrhovateľa, aby označil ďalšie dôkazy na preukázanie skutočností, z ktorých vyplýva, že splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním.

Podľa § 359e ods. 2 CMP, súd návrh na začatie konania o potvrdení vydržania uznesením zamietne, ak zistí, že nie sú splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia podľa § 359f ods. 1.

Podľa § 359e ods. 3 CMP, o odmietnutí alebo o zamietnutí návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania rozhoduje súd bez vyjadrenia ostatných účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania; uznesenie súdu o odmietnutí alebo o zamietnutí návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania podľa odsekov 1 a 2 sa doručuje len navrhovateľovi.

Podľa § 359f ods. 3 CMP, ak navrhovateľ osvedčil, že splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, súd vydá vyzývacie uznesenie.

11. Podľa § 129 ods. 1 zákona č. 140/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou, alebo kto vykonáva právo pre seba.

Podľa § 129 ods. 2 OZ, držať možno veci ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

Podľa § 134 ods. 1 OZ, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť a po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Podľa § 134 ods. 3 OZ, do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

Podľa § 868 OZ, pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.1992. Vznik týchto právnych vzťahov ako aj nároky z nich vzniknuté sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa § 872 ods. 6 OZ, ak ide o vydržanie vlastníckeho práva k pozemku podľa tohto zákona, kde na základe doterajších predpisov bolo možné nadobudnúť len právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemkov, môže si oprávnená osoba započítať čas, po ktorý jej právny predchodca mal pozemok nepretržite v držbe aj pred účinnosťou tohto zákona.

12. Vydržanie predstavuje originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Zákon určuje predpoklady vydržania, ktoré musia byť splnené po celú vydržaciú dobu, pričom ide o tieto predpoklady: 1. spôsobilý subjekt, 2. spôsobilý predmet držby, 3. dobrá viera (dobromyseľnosť) vydržateľa, 4. oprávnená držba po zákonom stanovenú dobu a uplynutie vydržacej doby.

Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z objektívneho hľadiska, t. j., či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí (rozhodnutie najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/287/2006). Pri ústavnne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018).

13. „Dobrá viera (ako predpoklad oprávnenej držby) je presvedčením nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Iba samotná detencia k vydržaniu nestačí. Okolnosti, ktoré svedčia záveru o existencii dobrej viery sú okolnosti týkajúce sa tiež právneho dôvodu nadobudnutia (titulu), teda okolnosti svedčiace o poctivosti tohto nadobúdacieho titulu. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec patrí je nutné posudzovať nielen zo subjektívnych predstáv držiteľa, ale i z objektívnych hľadísk viažucich sa k právnemu dôvodu (titulu), z ktorého sa odvodzuje vznik práva. Iba vzhľadom na formu právneho úkonu (ústnu alebo i písomnú) nemožno vylúčiť, ani potvrdiť existenciu dobrej viery držiteľa pri nadobudnutí nehnuteľnosti bez toho, aby nedošlo k zohľadneniu konkrétnych právnych, ale i skutkových okolností prípadu spojených s prevodom nehnuteľností - viažucich sa k nadobúdaciemu titulu. Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom na všetky okolnosti, sa musí vzťahovať aj na titul, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Tento titul nemusí byť vždy daný. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie, je potrebné vždy hodnotiť objektívne a nielen zo subjektívneho hľadiska samotného účastníka konania. Nie je vylúčené, aby k vydržaniu vlastníckeho práva došlo na základe putatívneho právneho titulu (predstieraného, či neplatného). Je potrebné však vziať do úvahy, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu prejednávaneho prípadu po každom vyžadovať, nemal po vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Pre účely prejednávanej veci treba osobitne zdôrazniť, že omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonale znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona je právny omyl neospravedlniteľný (viď tiež napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 97/2009, 4Cdo 283/2009, 5Cdo 30/2010, 3MCdo 7/2010, 3MCdo 8/2010, 6MCdo 5/2010). Neznalosť inak jasného, zrozumiteľného a nesporného ustanovenia zákona neospravedlňuje účastníka „pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predkladá, že každý sa oboznámi so zákonnou úpravou právneho úkonu, ktorý má v úmysle urobiť. Dobrá viera držiteľa sa musí teda vzťahovať na všetky právne skutočnosti, ktoré majú za následok nadobudnutie veci alebo práva, ktorá je predmetom držby, teda aj na existenciu platnej zmluvy o prevode nehnuteľností“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR 4Cdo 361/2012).

14. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 49/2010 vyplýva, že „predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Rozlišujúcim znakom medzi držbou oprávnenou a neoprávnenou je teda dobromyseľnosť, resp. nedobromyseľnosť držiteľa, pričom otázku dobromyseľnosti je potrebné posudzovať „so zreteľom na všetky okolnosti“. Súdna prax je jednotná v tom, že posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť, ako vnútorný psychický stav, je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou, resp. vykonávaniu práva pre seba. Z týchto okolností potom možno usúdiť, či držiteľ mohol alebo nemohol rozpoznať, že mu vec alebo

právo skutočne patrí. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám o sebe predpokladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva“.

15. V návrhu na začatie konania a tiež v písomnom vyjadrení predloženom súdu navrhovateľka uviedla, že ona a jej právni predchodcovia mali predmetné nehnuteľnosti v nepretržitej oprávnenej držbe titulom daru od prastarých rodičov, užívali ich ako svoje vlastné a v tejto držbe konali poctivo, ich vlastnícke právo nebolo nikým rušené.

16. V konaní nie je sporné, že prastarí rodičia navrhovateľky sú zapísaní ako vlastníci predmetných nehnuteľností na LV č. XXX, katastrálne územie K.. Jedná sa o parcely predtým evidované na A. č. XX.

Súd si z úradnej moci vyžiadal z príslušného katastrálneho orgánu kópiu PKV č. XX a z nej vyplýva, že prastarí rodičia navrhovateľky G. E. a H. D. M. na základe kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX nadobudli podiel na pozemku po pôvodnom podielovom spoluvlastníkovi: N. E. pod F. XX a to každý podiel vo výške 1/20.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že prastarí rodičia na základe vkladu ich vlastníckeho práva dňa 15.02.1938 sa stali podielovými spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti.

17. Z dokladov predložených navrhovateľkou ďalej vyplýva, že jej zomrelý starý otec G. E. s manželkou B. podali dňa XX.XX.XXXX na tunajšom súde žalobu o určenie vlastníckeho práva k parcele L. XXX – dvor o výmere XXX m², L. XXX – záhrada o výmere XXX m², ktoré boli súčasťou parciel B.. XX a XX/X, zapísaných v A. č. XX G. XX, katastrálne územie K., parcely L. XXX – záhrada o výmere XXX m², ktorá bola súčasťou parcely B.. XXX zapísanej v A. č. XXX katastrálne územie K..

Podanie návrhu odôvodnili tým, že spoluvlastníctvo k pôvodným parcelám je iba formálne a bolo vyporiadané v minulosti reálnou deľbou a zámenami. Jeho otec pri reálnej deľbe parcely B.. XX ešte v minulom storočí získal túto časť parcely ktorá teraz v L. zodpovedá parcele č. XXX. Otec žalobcu túto parcelu užíval až do roku 1943, kedy ju daroval jemu a manželke. Bol to dar od otca pre novomanželov. Chceli sa budovať po vojde, a nakoľko bola darovaná parcela malá, urobili v roku 1950 zámenu so O., G. E., G. P., G. Q. i B. E., ako aj M., resp. od tých odkúpili časť ich pozemkov a zámenu toho roku urobili aj s A. E.. Takto po scelení pozemkov, ktoré nadobudli v roku 1950, buď kúpnu alebo zámenou zmluvou, získali parcely ktoré teraz zodpovedajú parcelám L. XXX, XXX, XXX. Uvedené parcely užívajú pokojne a nerušene až dodnes a v užívaní ich nikto neruší. Rozsudkom zo dňa 04.03.1987 vo veci sp. zn. 8C/11428/86 súd žalobe vyhovel v celom rozsahu.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v roku 1986 sa starí rodičia navrhovateľky snažili usporiadať vlastnícke práva k pozemkom, ktoré dlhé roky užívali, avšak vlastnícke právo k pozemkom, ktoré sú predmetom tohto súdneho konania, nežiadali vysporiadať a teda prikázať do ich spoluvlastníctva. Vlastnícke právo starých rodičov bolo určené iba k pozemkom, ktoré boli pôvodne zapísané na A. č. XX, XX G. XXX, katastrálne územie K., pričom titulom nadobudnutia bola darovacia zmluva z roku 1943, teda právny titul od ktorého aj navrhovateľka odvodzuje svoje vlastnícke právo.

Keď súd vezme v úvahu a pripustí záver, že predmetom darovacej zmluvy z roku 1943 boli aj podiely na pozemkoch vo vlastníctve prastarých rodičov navrhovateľky zapísané na A. XX, teraz LV č. XXX, katastrálne územie K., tak vlastnícke právo k týmto podielom by svedčilo starým rodičom navrhovateľky G. E. a jeho manželke B.. Teda súd by mal preukázať iba ich vlastnícke právo. A za takéhoto skutkového stavu by bolo na mieste podanie žaloby o určenie, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po starých rodičoch navrhovateľky.

18. Aj z predložených čestných vyhlásení G. E., N. A. E., M. E., N. B. A. vyplýva iba skutočnosť, že prastarí rodičia navrhovateľky podiely na predmetných pozemkoch roku 1943 darovali starým rodičom navrhovateľky a že priami predkovia navrhovateľky a tiež sama navrhovateľka tieto nehnuteľnosti od tej doby nerušene užívali. G. E. tiež uviedol, že tieto pozemky neboli prepísané na ďalšie generácie.

19. Samotná navrhovateľka v podanom návrhu na potvrdenia jej vlastníckeho práva vydržaním uviedla, že nehnuteľnosti užívali jej právny predchodcovia, potom ona nepretržite až doposiaľ, že sú darom od jej prastarých rodičov a že ju a jej predkov v užívaní nikto nerušil a nikto ani nepopieral ich vlastnícke právo.

Z týchto tvrdení navrhovateľky je zrejmé iba to, že predmetné pozemky rodina navrhovateľky užívala. A tak ako súd uviedol vyššie, vlastnícke právo, ak by súd vychádzal z darovacej zmluvy jej prastarých rodičov z roku 1943, by v súčasnej dobe svedčalo je starým rodičom G. a B. E.

20. Ako však už súd vyššie uviedol, predpokladmi pre vydržanie vlastníckeho práva sú predmet vydržania, subjekt vydržania, oprávnená držba a vydržacia doba. Predpoklady pre možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním musia byť splnené kumulatívne všetky štyri a u navrhovateľky sa nepreukázalo, aby bola oprávnenou držiteľkou, pretože oprávneným držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou. To znamená, že je dobromyseľný v tom, že mu vec patrí. Navrhovateľka však nepreukázala žiaden právny dôvod, pre ktorý by mala byť posudzovaná ako oprávnená držiteľka.

Pokiaľ ide o uchopenie sa samotnej držby navrhovateľka len uviedla, že nehnuteľnosti užívala spolu s rodičmi, následne od otca a strýka, ako vyplýva z LV č. XXX, katastrálne územie K., časť pozemkov (ktoré však nie sú predmetom tohto konania) aj odkúpila kúpnyimi zmluvami z roku 2020 a 2021.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľka nepreukázala spôsob uchopenia sa držby predmetných nehnuteľností, titul držby a tiež dátum od ktorého v dobrej viere predmetné nehnuteľnosti užíva. Nepreukázala ani oprávnenú držbu po dobu stanovenú zákonom, nakoľko v konaní mal súd iba za preukázané, že až v roku 2020 a 2021 nadobudla na základe kúpnych zmlúv (ktoré ani k podanému návrhu nepripojila) nehnuteľnosti v obci K. od svojho strýka a otca, teda v tom čase už preukázateľne musela mať vedomosť o tom, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, jej nepatria. Žiadnym spôsobom navrhovateľka neosvedčila reálne užívanie týchto nehnuteľností pred rokom 2020 a právny dôvod vstupu do ich držby.

Nebolo preukázané, akým spôsobom a kedy tieto nehnuteľnosti opustili dispozičnú sféru jej starých rodičov, ak by súd vychádzal zo skutočnosti, že títo v roku 1943 nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Samotné užívanie nehnuteľnosti spolu s predkami nemožno posúdiť ako oprávnenú držbu navrhovateľky, ktorá by mala za následok splnenie jedného z predpokladov pre vydržanie vlastníckeho práva. Navrhovateľka v návrhu vôbec neuviedla, či sporné nehnuteľnosti boli darované alebo odpredané jej otcovi, resp. jej rodičom starými rodičmi a následne nimi samotnej navrhovateľke do vlastníctva. V návrhu len uviedla, že predmetné podiely na pozemkoch sú v jej držbe a boli v držbe jej priamych predkov a to na základe darovacej zmluvy jej prastarých rodičov z roku 1943.

Navrhovateľka teda vôbec neuviedla a už vôbec nepreukázala okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva, teda tzv. uchopenie sa držby. Neuviedla, na základe akého právneho titulu jej rodičia a potom aj ona sama predmetné nehnuteľnosti začali užívať, teda vstup do držby na základe nejakého právneho dôvodu.

Tak, ako súd poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám o sebe podkladom pre vydržanie, ak nie je vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosť držby. To znamená, že navrhovateľka subjektívne môže byť presvedčená o tom, že je výlučnou vlastníčkou sporných pozemkov, ale vylučujú to objektívne okolnosti. Navrhovateľka totiž neuniesla ani len povinnosť tvrdenia a už vôbec nie povinnosť dokázania na základe čoho a kedy výlučne ona vstúpila do držby sporných nehnuteľností a teda od kedy do kedy a na základe čoho plynula vydržacia lehota.

21. Súd poukazuje aj na rozsudok Veľkého senátu Najvyššieho súdu z 13. mája 2024 sp. zn. 1VCdo/1/2024, ktoré bolo publikované v Zbierke Stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2024 pod č. 15 s právnou vetou „právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo, teda napr. či za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie“.

22. Súd dospel k záveru, že navrhovateľka neosvedčila nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním a teda nepreukázala skutočnosť, z ktorých vyplýva, že splnila predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Navrhovateľka podľa názoru súdu teda neosvedčila, že splnila hmotnoprávne podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Navrhovateľka skutočnosť tvrdila bez akéhokoľvek predloženého či označeného dôkazu, a preto súd tieto posudzoval len ako jednostranné tvrdenia navrhovateľky. Navrhovateľke v návrhu na začatie konania preto nepostačovalo len uviesť o aké skutočnosť opiera svoju dobromyseľnosť, ale mala uviesť aj iné a také skutočnosť, z ktorých by vyplývalo, že v čase uchopenia držby bola so zreteľom na všetky okolností dobromyseľná, keď predmetom dokazovania však nemôže byť jej dobromyseľnosť ako vnútorné presvedčenie, ale len skutočnosť vonkajšieho sveta, z ktorých možno dôvodiť presvedčenie nadobúdateľky o jej dobromyseľnosti, teda že jej vec alebo právo patrí. Nijaké takéto skutočnosť ani okolností navrhovateľka neoznačila ani nepredložila, preto súd dospel k záveru, že neosvedčila, že ona sama nadobudla vlastnícke právo originálnym spôsobom - vydržaním.

Navrhovateľka teda neosvedčila splnenie všetkých predpokladov na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, a to predovšetkým právny titul (aj keď domnelý), od ktorého odvodzuje dobromyseľnosť pri vstupe do držby svojich priamych právnych predchodcov, teda jej rodičov, ako aj neosvedčila skutočnosť ohľadom tvrdenia, že nadobudla toto vlastnícke právo ona sama a to hoci aj na základe domnelého právneho titulu. Samotné uchopenie sa užívania nehnuteľnosti, respektíve pokračovanie v užívaní nehnuteľností po právnych predchodcoch, bez preukázania právneho dôvodu uchopenia sa držby, nemožno považovať za držbu oprávnenú ako jeden z predpokladov nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním. Z uvedených dôvodov preto neboli splnené podmienky pre vydanie vyzývacieho uznesenia a súd preto návrh v celom rozsahu zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie podľa § 59 ods. 1 CMP v lehote do 15 dní odo dňa doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému uzneseniu smeruje, v čom sa postup alebo uznesenie súdu považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.